

TANTÁRGYI ADATLAP

0

I. Tantárgyleírás

Kultúraszociológia

Sociology of Culture

Neptun-kód	szemeszter	K/V	értékelés	óraszám (e/gy)	kredit	nyelv	tárgyfélév
BMEGT431143	2018/19	V	f	2/0	2	magyar	1/2

A tantárgy oktatója

[Nádasi Eszter](#), egyetemi tanársegéd
eszter.nadasi@filozofia.bme.hu
Szociológia és Kommunikáció Tanszék

A tantárgy az alábbi témakörök ismeretére épít

-

Kötelező/ajánlott előtanulmányi rend

-

A tantárgy leírása

A kurzus első felében a *kultúra* kifejezés különböző jelentésrétegeivel ismerkedünk meg. Tárgyaljuk, hogy bizonyos kulturális, művészeti termékek hogyan és mi alapján sorolhatóak be az elfogadott, illetve a kevésbé elfogadott kategóriába: kiderül, hogy mit illik fogyasztani, és mit nem. A félév során a szubkultúrák és nemzeti kultúrák sajátosságai mellett szó lesz a kisebbségi kultúrák, etnikai csoportok sajátosságairól,

valamint a kultúraszociológia kérdéseit gender szempontból is vizsgáljuk. A kurzus során tárgyalt témakörök reprezentációjával a média és a populáris kultúra területéről hozott példákon keresztül ismerkedünk meg.

A kurzus során tárgyalt főbb témakörök

1. A kultúra fogalma, kutatása
2. Magas és elitkultúra
3. Népszerű és tömegkultúra
4. Szubkultúrák, ifjúsági kultúrák
5. A nemzeti kultúra
6. Multikulturális terek, nagyvárosok
7. Etnikai kisebbségek kultúrája
8. Nemi szerepek
9. Előítéletek, sztereotípiák
10. Szegénység
11. Rendszerváltás utáni trendek a magyar televíziózásban
12. Médiareprezentáció

A tantárgy témakörei

szerda 16:15-17:45	szerda 18:15-19:45	heti témakörök
2018.09.05	2018.09.05	<p>KURZUSINDÍTÁS A kurzus ismertetése, a félév menete, követelmények, adminisztráció Bevezetés a kultúraszociológiába</p> <p><u>Ajánlott irodalom:</u></p> <p>Wessely Anna: A kultúra szociológiája, in Wessely Anna (szerk.) A kultúra szociológiája, Budapest: Osiris - Láthatatlan Kollégium</p> <p>Ajánlott irodalom</p> <ul style="list-style-type: none">• Williams, Raymond. 1983 [1976]. Culture. In Keywords: A Vocabulary of Culture and Society. Oxford University Press• Wessely Anna: A kultúra szociológiája, in Wessely Anna (szerk.) A kultúra szociológiája, Budapest: Osiris - Láthatatlan Kollégium
2018.09.12	2018.09.12	<p>KULTÚRA ÉS KULTÚRAKUTATÁS Definíciók és irányzatok</p>

Ajánlott irodalom:

- Williams, Raymond (1998) "Kultúra" in Wessely Anna (szerk.) A kultúra szociológiája, Budapest: Osiris - Láthatatlan Kollégium.
- Dessewffy Tibor (1996): Alice Csodaországban avagy a kultúrakutatás a huszonegyedik században In. Imago. 1.1 pp. 9-17.
- Terry Eagleton (2001) "A kultúra két fogalma (esztétikai és antropológiai)" In Lettre, 2001 Tél, No. 43.
<http://www.c3.hu/scripta/lettre/lettre43/eagleton.htm>

Ajánlott irodalom

- Bourdieu, Pierre, 1979/2002. "Introduction" + "The Aristocracy of Culture" Distinction. A Social Critique of the Judgement of Taste. London: Routledge, 1-18.
- Williams, Raymond (1998) "Kultúra" in Wessely Anna (szerk.) A kultúra szociológiája, Budapest: Osiris - Láthatatlan Kollégium.
- Dessewffy Tibor (1996): Alice Csodaországban avagy a kultúrakutatás a huszonegyedik században In. Imago. 1.1 pp. 9- 17.
- [Terry Eagleton \(2001\) "A kultúra két fogalma \(esztétikai és antropológiai\)" In Lettre, 2001 Tél, No. 43.](#)

MAGASKULTÚRA ÉS TÖMEGKULTÚRA 1. Társadalmi csoportok és kulturális preferenciák, fogyasztási szokások

Ajánlott irodalom:

- 2018.09.19 2018.09.19
- Gans, Herbert J. (1998) "Népszerű kultúra és magaskultúra" in Wessely Anna (szerk.) A kultúra szociológiája, Budapest: Osiris - Láthatatlan Kollégium.

Ajánlott irodalom

- Gans, Herbert J. (1998) "Népszerű kultúra és magaskultúra" in Wessely Anna (szerk.) A kultúra szociológiája, Budapest: Osiris - Láthatatlan Kollégium

MAGASKULTÚRA ÉS TÖMEGKULTÚRA 2. Társadalmi csoportok és kulturális preferenciák, fogyasztási szokások

Ajánlott irodalom:

- 2018.09.26 2018.09.26
- Gans, Herbert J. (1998) "Népszerű kultúra és magaskultúra" in Wessely Anna (szerk.) A kultúra szociológiája, Budapest: Osiris - Láthatatlan Kollégium.

Ajánlott irodalom

- Gans, Herbert. 1974. The Critique of Mass Culture. In: Popular Culture and High Culture. An Analysis and Evaluation of Taste. New York: Basic Books, 19-64.
- Gans, Herbert J. (1998) "Népszerű kultúra és magaskultúra" in Wessely Anna (szerk.) A kultúra szociológiája, Budapest: Osiris - Láthatatlan Kollégium

- 2018.10.03 2018.10.03
- RENDSZERVÁLTÁS A MAGYAR MÉDIÁBAN A közönségigény középpontba kerülése, a kereskedelmi csatornák megjelenése, új műsортípusok

Ajánlott irodalom:

- György Péter (1998) "Dáridó avagy a szocializmus vége" in *Digitális Éden*, Budapest: Magvető
<http://www.zoran.hu/printable.php?id=611>
- Császi Lajos-Istvánffy András: A Makrancos hölgytől a Big Brotherig
- Császi Lajos: A Mónika show kulturális szociológiája

Ajánlott irodalom

- Bennett, Andy. 1999. Subcultures or Neo-Tribes? Rethinking the relationship between youth, style and musical taste, *Sociology* Vol.33(3): 599-617.
- György Péter (1998) "Dáridó avagy a szocializmus vége" in *Digitális Éden*, Budapest: Magvető
- Császi Lajos-Istvánffy András: A Makrancos hölgytől a Big Brotherig
- Császi Lajos: A Mónika show kulturális szociológiája

1. ZÁRTHELYI DOLGOZAT

2018.10.10

2018.10.10

Ajánlott irodalom

- Hodkinson, Paul. 2002. Insiders and Outsiders. In: *Goth: Identity, Style and Subculture*. Oxford and New York: Berg, 65-84.
- TBA

SZUBKULTÚRÁK, IFJÚSÁGI KULTÚRÁK A mainstreamtől eltérő fogyasztási szokások, preferenciák

Ajánlott irodalom:

2018.10.17

2018.10.17

- Kacsuk Zoltán (2006) "Szubkultúrák, poszt-szubkultúrák és neo-törzsek. A (látványos) ifjúsági (szub)kultúrák brit kutatásának legújabb hulláma" in *Replika*, No 53.
<http://www.replika.hu/pdf/53/53-06.pdf>
- Paul Hodkinson (2006) "Beavatottak és kívülállók" in *Replika*, No 53. <http://www.replika.hu/archivum/53/9>

Ajánlott irodalom

- Udvarhelyi, Tessza Éva. 2010. Man on the street: Anthropology, citizenship, and the fight for housing rights in Hungary, *Practicing Anthropology* Vol.32(2): 17-20.

NEMZETI KULTÚRA A nemzeti kultúra fogalma és kritikája

Ajánlott irodalom:

2018.10.24

2018.10.24

- Stuart Hall: A kulturális identitásról. In: Feischmidt Margit (szerk.): *Multikulturalizmus*, Budapest: Osiris – Láthatatlan Kollégium, 60-85.

Ajánlott irodalom

- Kacsuk Zoltán (2006) "Szubkultúrák, poszt-szubkultúrák és neo-törzsek. A (látványos) ifjúsági (szub)kultúrák brit kutatásának legújabb hulláma" in *Replika*, No 53.
- Paul Hodkinson (2006) "Beavatottak és kívülállók" in *Replika*, No 53.

2018.10.31

2018.10.31

MULTIKULTURÁLIS NAGYVÁROSOK

Ajánlott irodalom:

- Szabó Linda: Elszalasztott előny a városok pozíciós versenyében? Egy „Kínai negyed” lehetőségei Budapesten
- Berlin már mindig lesz: <http://nol.hu/kulfold/berlin-mar-mindig-lesz-1484573?>

Ajánlott irodalom

- Stuart Hall: A kulturális identitásról. In. Feischmidt Margit (szerk.): Multikulturalizmus, Budapest: Osiris – Láthatatlan Kollégium, 60-85.

Oktatási szünet (TDK)

2018.11.07

2018.11.07

Ajánlott irodalom

- Hall, Stuart. 1995. The question of cultural identity. In: Stuart Hall et al. eds. Modernity: An Introduction to Modern Societies. Blackwell, 596-633.
- Szabó Linda: Elszalasztott előny a városok pozíciós versenyében? Egy „Kínai negyed” lehetőségei Budapesten
- [Berlin már mindig lesz](#)
- Kertag-Ódri Ágnes: Jó-e a multikulturalizmus a nőknek?

A SZEGÉNYSÉG, ÉS A TÁRSADALMI PROBLÉMÁK REPREZENTÁCIÓJA „Tényszerű tudósítások” és a populáris kultúra megközelítései

Ajánlott irodalom:

2018.11.14
[oktatási szünet](#)

2018.11.14
[oktatási szünet](#)

- Vidra Zsuzsanna, Kriza Borbála: A többség fogságában - kisebbségek médiareprezentációja
- Politikailag inkorrekt: http://nol.hu/mozaik/20120323-politikailag_inkorrekt-1303188

Ajánlott irodalom

- Imre, Anikó. 2006. Global Entertainment and the European ‘Roma Problem’, Third Text Vol.20(6): 659-670.
- Vidra Zsuzsanna, Kriza Borbála: A többség fogságában - kisebbségek médiareprezentációja
- [Politikailag inkorrekt](#)

NEMI IDENTITÁS ÉS SZEREPEK

2018.11.21

2018.11.21

Ajánlott irodalom

- Boym, Svetlana. 2001. Reflective nostalgia: Virtual reality and collective memory. In: The Future of Nostalgia. New York: Basic Books, 49-55.
- TBA

2018.11.28

2018.11.28

KURZUSZÁRÁS

Ajánlott irodalom

- Baym, Nancy K. 1996. Personal Connections in the Digital Age. Polity, Chapters 1 + 2.

2. ZÁRTHELYI DOLGOZAT

2018.12.05

2018.12.05

Irodalom

- [Berlin már mindig lesz](#)
- Császi Lajos-Istvánffy András: A Makrancos hölgytől a Big Brotherig
- Császi Lajos: A Mónika show kulturális szociológiája
- Dessewffy Tibor (1996): Alice Csodaországban avagy a kultúrakutatás a huszonegyedik században In. Imago. 1.1 pp. 9- 17.
- Gans, Herbert J. (1998) "Népszerű kultúra és magaskultúra" in Wessely Anna (szerk.) A kultúra szociológiája, Budapest: Osiris - Láthatatlan Kollégium
- [György Péter \(1998\) "Dáridó avagy a szocializmus vége" in Digitális Éden, Budapest: Magvető](#)
- [Kacsuk Zoltán \(2006\) "Szubkultúrák, poszt-szubkultúrák és neo-törzsek. A \(látványos\) ifjúsági \(szub\)kultúrák brit kutatásának legújabb hulláma" in Replika, No 53.](#)
- Kertag-Ódri Ágnes: Jó-e a multikulturalizmus a nőknek?
- [Paul Hodkinson \(2006\) "Beavatottak és kívülállók" in Replika, No 53.](#)
- [Politikailag inkorrekt](#)
- Stuart Hall: A kulturális identitásról. In. Feischmidt Margit (szerk.): Multikulturalizmus, Budapest: Osiris – Láthatatlan Kollégium, 60-85.
- Szabó Linda: Elszalasztott előny a városok pozíciós versenyében? Egy „Kínai negyed” lehetőségei Budapesten
- TBA
- [Terry Eagleton \(2001\) "A kultúra két fogalma \(esztétikai és antropológiai\)" In Lettre, 2001 Tél, No. 43.](#)
- Vidra Zsuzsanna, Kriza Borbála: A többség fogságában - kisebbségek médiareprezentációja
- Wessely Anna: A kultúra szociológiája, in Wessely Anna (szerk.) A kultúra szociológiája, Budapest: Osiris - Láthatatlan Kollégium
- Williams, Raymond (1998) "Kultúra" in Wessely Anna (szerk.) A kultúra szociológiája, Budapest: Osiris - Láthatatlan Kollégium.

A tantárgy oktatásának módja

előadás

II. Tantárgykövetelmények

Pótlási lehetőségek

- A pótlási héten egy zárthelyi pótlására/javítására van lehetőség indoklás nélkül
- Mindkét zárthelyi pótlására csak indokolt és igazolt esetben van lehetőség!

Konzultációs lehetőségek

E.713 kedd 14:15-15:45 (előzetes email-es bejelentkezés szükséges)

A kurzus teljesítésének feltételei

- A két félévközi zárthelyi dolgozat sikeres abszolválása (a zárthelyi dolgozatok anyagát az órai prezentációk képezik, az egyes témakörökben való elmélyülést ajánlott irodalmak segítik);
- A félév során egy darab témafelvető beküldése (a témafelvetőkkel kapcsolatos teendők ismertetése az első oktatási héten történik meg, csakúgy, mint a témák kiosztása a hallgatók között);
- Az órákon plusz pont szerezhető, a megfelelő órai aktivitás pozitív irányba befolyásolhatja a félév végi eredményt

Értékelési szempontok

Értékelési szempontok

A zárthelyi dolgozatok esetében:

- a zárthelyi dolgozat témazáró jellegű: az első ZH-n az anyag első, a második ZH-n az anyag második része kerül számonkérésre
- a zárthelyi dolgozatban több, kisebb kérdést kell megválaszolni

Témafelvető/vitaindító:

- relevancia a kurzus és az óra szempontjából, valamint ennek megfelelő alátámasztása
- minőség (a formai és tartalmi követelményekről további információkról részletes, írásbeli és szóbeli tájékoztatót kapnak a hallgatók az első oktatási héten)

Értékelés

95-100%	jeles (5)	Excellent [A]
90-94%	jeles (5)	Very Good [B]
80-89%	jó (4)	Good [C]
60-79%	közepes (3)	Satisfactory [D]
50-59%	elégséges (2)	Pass [E]
0-49%	elégtelen (1)	Fail [F]

A tantárgy sikeres teljesítésével elsajátítható kompetenciák

Tudás

- Ismeri és átlátja azokat a hazai, európai és globális társadalmi és kulturális jelenségeket és problémákat, amelyek meghatározó szerepet játszottak és játszanak a társadalomtudományi gondolkodás alaptendenciáinak kialakításában
- Ismeri a kommunikáció és kultúra összefüggéseit, e kapcsolat különböző szintű megnyilvánulásait és ezek következményeit a társadalmi kommunikáció összefüggésrendszerében

Képesség

- Képes eligazodni szakterületének mélyebb összefüggései és a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi, kommunikációs és médiatudományi problémák, valamint azok lehetséges megoldási módszerei között

Attitűd

- Elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak

Önállóság és felelősség

- Saját szakmai közegében olyan történetileg és politikailag koherens egyéni álláspontot alakít ki, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

összesen 100%

Tantárgyfelelős

név	beosztás	tanszék
Barna Róza Emília	egyetemi adjunktus	BME Szociológia és Kommunikáció Tanszék

Korábbi adatlapok

[2017/18 ősz](#)

[2017/18 ősz](#)

[2017/18 tavasz](#)

[2017/18 tavasz](#)

[2017/18 tavasz](#)

[2018/19 tavasz](#)

[2018/19 tavasz](#)